

RAPPORT 114

Prospectie met ingreep in de bodem aan de hondstraat te Tongeren.

Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Pantelis Group nv

Elke Wesemael & Pakize Ercoskun
juni 2011

ARON-RAPPORT 114

PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM AAN DE HONDSTRAAT TE TONGEREN

ONDERZOEK UITGEVOERD IN OPDRACHT VAN PANTELIS GROUP NV

Elke Wesemael & Pakize Ercoskun

Sint-Truiden
2011

Colofon

ARON rapport 114 - Prospectie met ingreep in de bodem aan de hondstraat te Tongeren

Opdrachtgever:	Pantelis Group nv
Projectleiding:	Elke Wesemael
Uitvoering veldwerk:	Elke Wesemael, Pakize Ercoskun
Auteurs:	Elke Wesemael, Pakize Ercoskun
Foto's en tekeningen:	ARON bvba (tenzij anders vermeld)

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bvba

Archeologisch Projectbureau
Diesterstraat 44, bus 201
3800 Sint-Truiden
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel/fax: 011/72.37.95

© ARON bvba, Archeologisch projectbureau, 2011

Inhoudstafel

Inleiding

1. Het onderzoeksgebied.....	1
1.1 Algemene situering.....	1
1.2 Historische achtergrond.....	2
1.2.1 Beknopte historiek van de stad Tongeren.....	2
1.2.2 Beknopte historiek van het onderzoeksgebied zelf.....	3
1.3 Vroeger archeologisch onderzoek.....	5
1.3.1 De opgravingen.....	5
2. Het archeologisch onderzoek.....	5
2.1 Doelstelling.....	5
2.2 Verloop.....	5
2.3 Methodiek.....	5
3. Onderzoeksresultaten.....	6
3.1 Gaafheid van het terrein.....	6
3.2 De archeologische sporen en vondsten.....	6
3.3 Conclusie.....	7
Aanbevelingen	7

Bijlagen

- Bijlage 1: Administratieve gegevens
- Bijlage 2: Lijst met afkortingen
- Bijlage 3: Sporenlijst
- Bijlage 4: Vondstenlijst
- Bijlage 5: Fotolijst
- Bijlage 6: Plan: proefput 2

Inleiding

Naar aanleiding van de uitbreiding van een ondergrondse parkeergarage aan de Hondsstraat in Tongeren, adviseerde het Agentschap Ruimte en Erfgoed, Onroerend Erfgoed Vlaanderen, een archeologisch vooronderzoek. Dit onderzoek werd op 25/05/2011 uitgevoerd door ARON bvba, in opdracht van Pantelis Group nv. Voor het onderzoek werd een vergunning voor een prospectie met ingreep in de bodem aangevraagd, op naam van Elke Wesemael (dossiernummer 2011/147).

Afb. 1. Kaart van België met situering van het onderzoeksgebied (© NGI, 2001).

1. Het onderzoeksgebied

1.1 Algemene situering

Het onderzoeksgebied situeert zich ten zuidwesten van het stadscentrum van Tongeren en is ten noorden van de Hondsstraat gelegen. Het onderzochte terrein bevindt zich onder de huidige ondergrondse privéparking, die in het oosten en westen is omsloten door huizen aan de Hondsstraat. Het terrein is kadastraal gekend als Tongeren - Afdeling 1, sectie C, perceel 785R en 785S.

In de Romeinse periode was deze zone in het midden van een door straten omgeven Romeins woonblok of *insula* gelegen. Het onderzoeksgebied ligt vlak ten zuiden van de *decumanus maximus*¹ van het Tongerse Romeinse stratennet.

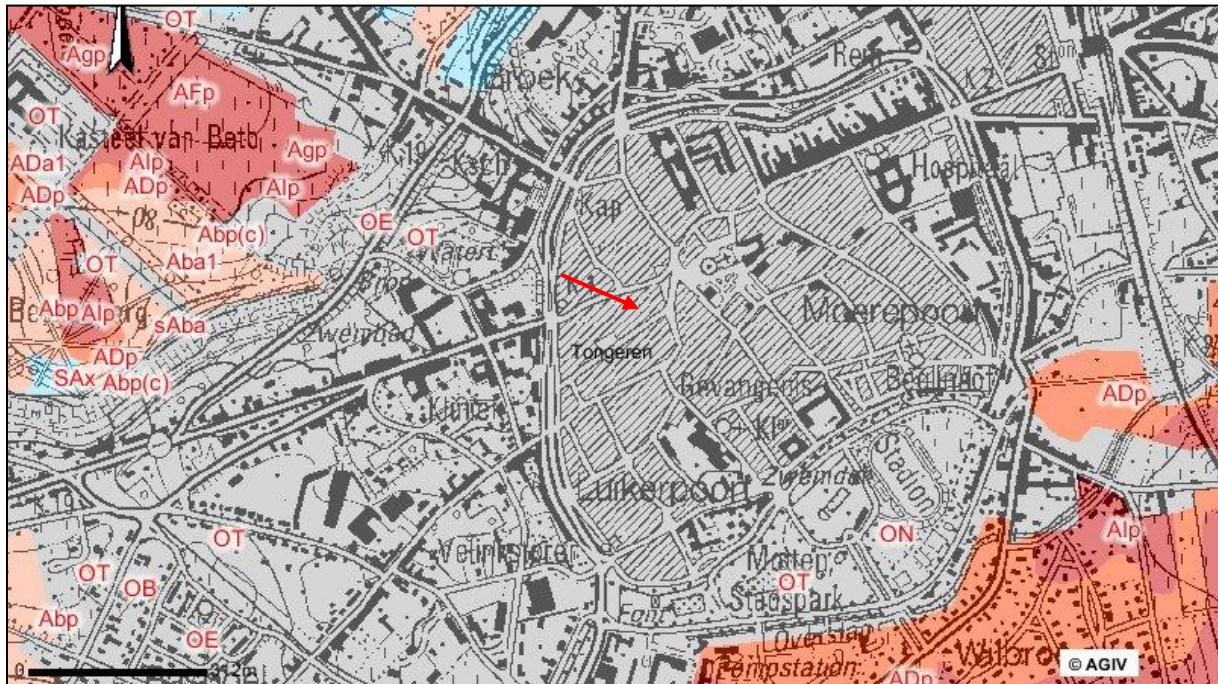

Fig.2: Kleurenortho met situering van de Hondsstraat (groen) en van het onderzoeksterrein (rood). Bron: AGIV

Het onderzoeksgebied situeert zich op een hoogte van 100.57m (TAW)². Op de bodemkaart staat het terrein aangegeven als sterk vergraven bebouwde oppervlakte (OB). In de onmiddellijke omgeving zijn leembodems aanwezig met textuur B-horizont of zonder profielontwikkeling.

¹ De centrale oost-west lopende hoofdweg in een Romeinse stad.

² Niveau van de bodemplaat van de parkeergarage.

Afb.3: Topografische bodemkaart met situering van het onderzoeksgebied (rood). Bron: AGIV.

1.2 Historische achtergrond

1.2.1 Beknopte historie van de stad Tongeren³

Ten tijde van *Caesar* wordt de streek rond Tongeren bewoond door een Keltische stam; de *Eburones*. In zijn '*Commentarii de Bello Gallico*' vertelt *Caesar* over een nederlaag van zijn troepen in *Atuatuca* in 54 v. Chr. Het XIVe legioen, onder leiding van *Sabinus* en *Cotta*, werd verslagen door de *Eburones* onder leiding van *Ambiorix* en *Catuvolcus*. Lange tijd werd gedebatteerd of het *Atuatuca* van *Caesar*, gelegen ongeveer in het midden van het gebied der *Eburones*, dezelfde plek was als het *Atuatuca Tungrorum*, het huidige Tongeren, uit de Keizertijd. Tegenwoordig wordt aangenomen dat dit niet het geval is.

In 51 v. Chr. richt *Caesar*, na wraaktochten door het gebied, de *provincia Gallia* in, waardoor alle Keltische stammen in het gebied deel uit gaan maken van het *Imperium Romanum*. In 40 v. Chr. wordt de provincie toegewezen aan *Octavianus*, de latere keizer *Augustus*. Hij vaardigt in 22 v. Chr. een wet uit die het administratieve en juridische statuut van het gebied bepaalt. De nieuwe provincie *Gallia Belgica* wordt ingedeeld in een aantal *civitates*, waaronder de *Civitas Tungrorum* met als hoofdstad *Atuatuca Tungrorum*, het huidige Tongeren. Omstreeks 17 v. Chr. zijn in het gebied militaire troepen gestationeerd om de steden in te richten. De grote aantrekkingskracht van de troepen maakt dat Tongeren stilaan evolueert naar een echte nederzetting. Een aarden wal met palissade en spitsgracht wordt aangelegd rondom de huizen in hout en leem die geschikt waren volgens het militaire dambordpatroon.

Reeds ten tijde van *Claudius* wordt het wegennet aangepast, krijgen de straten een eerste verharding en wordt te Tongeren een *forum* aangelegd. In 69/70 slaat het noodlot echter toe: de stad wordt verwoest tijdens een opstand van de Bataven onder leiding van *Julius Civilis*. Hiervan getuigen de brandlagen die bij opgravingen bijna overal in de stad worden teruggevonden.

Met *Vespasianus* breekt opnieuw een periode van rust aan en wordt de oude stadskern uitgebreid. Thermen, magazijnen en heiligdommen worden gebouwd en een aquaduct voorziet de stad van het nodige water. Als gevolg van een wijziging in de organisatie van de provincies door *Domitianus*, behoort de *Civitas Tungrorum* vanaf het einde van de 1ste eeuw n. Chr. tot het grondgebied van de provincie *Germania Inferior*. *Atuatuca*

³ Vanvinckenroye W., 1985; Mertens J., 1964; Nouwen R., 1997; www.tongeren.be.

Tungrorum staat mee in voor de bevoorrading van de troepen aan de Rijn. Stilaan verkrijgt de stad het statuut van *municipium* en wordt de eerste stenen omwalling (2de eeuw) opgetrokken.

Wanneer Germaanse troepen van over de Rijn op zoek gaan naar een nieuwe thuis in het Romeinse Rijk wordt Tongeren voor de tweede maal verwoest (275-276 n. Chr.). Langzaam aan wordt opnieuw leven in de stad geblazen, maar op een beperkte schaal. Een nieuwe, kortere stenen omwalling wordt in de 4de eeuw omheen de stad aangelegd en anders dan voorheen kent deze nu ook een echte verdedigingsfunctie. Enkele Germaanse graven met een militair karakter leren ons dat de stad nu ook ondermeer bewoond werd door mensen afkomstig van over de Rijn die ingezet werden in het Romeinse leger.

Met *Diocletianus* volgt alweer een nieuwe administratieve reorganisatie waarbij de oude provincies ingedeeld worden in *dioceses*. De provincie *Germania Inferior*, toen reeds herdoopt als *Germania secunda*, wordt ingedeeld bij de *diocesis Gallia*. Dat het christelijk geloof omtrent deze tijd zijn intrede doet in de stad wordt aangetoond door de christelijke graven die werden aangetroffen in het noordoostelijk grafveld en onder de basiliek. De stad kent ook het statuut van bisschopszetel met de aanwezigheid van *Sint-Servatius*, de bisschop van de *Tungri*.

In de 5de eeuw n. Chr. verliest *Atuatuca Tungrorum* zijn positie van administratief en militair centrum aan Maastricht. Welke rol Tongeren heeft gespeeld in de vroege Middeleeuwen is, spijs enzeldzame vondsten uit de Merovingische periode (5de – 7de eeuw), niet duidelijk. Het is pas in de daaropvolgende Karolingische periode dat de stad opnieuw in het licht van de historie treedt met de bouw van een nieuwe kerk en de stichting van een kapittel van kanunniken. Dat alles gebeurde steeds op de plaats van de huidige O.L.V.-basiliek in wier omgeving ook de Sint-Maternuskapel en het oude bisschopshuis hebben gestaan. Het centrum van deze kerkelijke aanhorigheden (*monasterium*), omgeven door een primitieve omheining, zou de kern vormen van de latere stadsontwikkeling. Na afbraak van de Romaanse munsterkerk en de heropbouw van de thans nog bestaande kloostergang, werd in de eerste helft van de 13de eeuw aangevangen met de bouw van de huidige O.L.V.-basiliek in Gotische stijl. Vanaf die tijd ontstonden rondom het oude stadscentrum nieuwe handelswijken, verzorgingstehuizen en ambachtelijke kwartieren, die na de aanleg van de 13de eeuwse stadsomwalling uitgebreid werden met verschillende kloosters, enkele parochiekerkjes en een begijnhof. Tongeren, één van de gegoede steden van het Luikerland, werd in 1677 bijna volledig platgebrand door de troepen van Lodewijk XIV, waarna de stad slechts moeizaam herstelde. Het is pas na 1830 dat er van een werkelijke heropleving kan gesproken worden.

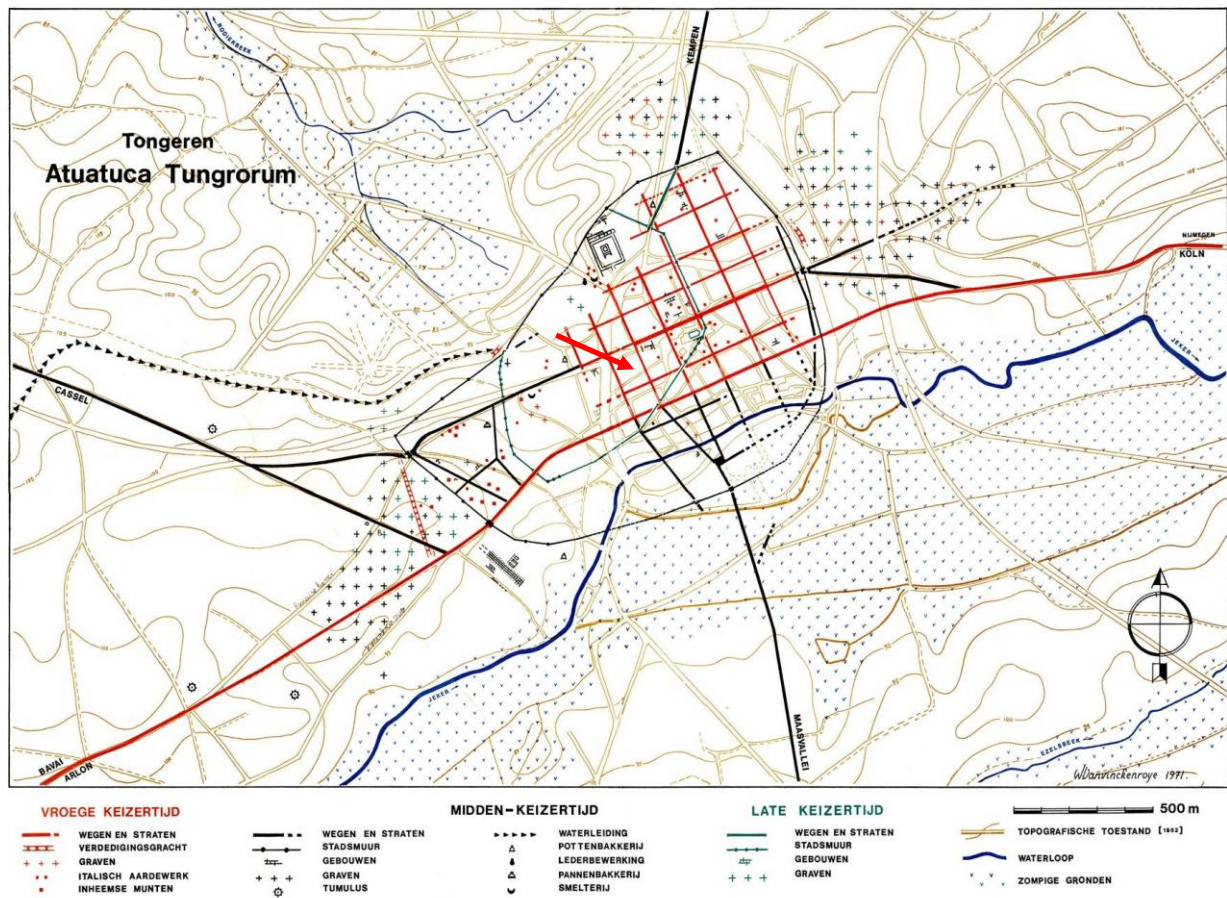
1.2.1 Beknopte historiek van het onderzoeksgebied zelf

Het onderzoeksgebied situeerde zich zowel binnen de 2de als de 4de eeuwse stadsmuren van Tongeren en heeft dus steeds deel uitgemaakt van Romeins Tongeren. Het bevond zich centraal in de tweede en vierde eeuwse stad, vlak ten zuiden van de *decumanus maximus* en ten westen van de *cardo maximus*⁴. Aansluitend bij de oudere opgravingen in de Hondsstraat⁵ konden ook sporen van Romeinse bebouwing verwacht worden. (Afb. 5)

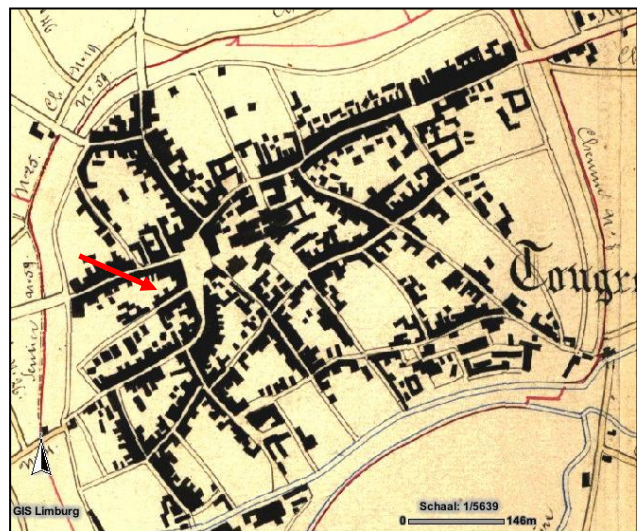
Het terrein bevond zich ook in de middeleeuwse periode binnen de stadsmuren en was bijgevolg vermoedelijk ook (gedeeltelijk) bebouwd. Volgens de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778) en de Atlas van Buurtwegen, waarop het verloop van de middeleeuwse stadswallen nog duidelijk te zien is, was het onderzoeksgebied ook na de middeleeuwen bebouwd (Afb. 5 en 6). De Hondsstraat, of althans het huidige oostelijke gedeelte ervan, bestond op het moment van de opmaak van de Ferrariskaart blijkbaar nog niet. Midden 19de eeuw is de straat wel doorgetrokken richting de Markt.

⁴ De centrale noord-zuid lopende hoofdweg in een Romeinse stad.

⁵ Alain Vanderhoeven, Geert Vynckier en Patrick Vynckier, Het oudheidkundig bodemonderzoek aan de Hondsstraat te Tongeren (prov. Limburg). Interimverslag 1989, in: Archeologie in Vlaanderen II, 1992, 65-88.

Afb. 4: Romeins Tongeren naar W. Vanvinckenroye.

Afb. 5 en 6: Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden en detail van de atlas van de Buurtwegen (1841), met de globale situering van het onderzoeksgebied (Bron: GIS Provincie Limburg).

1.3 Vroeger archeologisch onderzoek

Het zou ons te ver leiden om alle vondstmeldingen en klein- en grootschalige (nood)opgravingen die in Tongeren ooit hebben plaatsgevonden te belichten. Daarom zullen hier alleen de vaststellingen en opgravingen worden besproken die van nut kunnen zijn om de huidige situatie in de Hondsstraat beter te begrijpen.

1.3.1 De opgravingen

In 1989 werd er in de Hondsstraat een bodemkundig onderzoek uitgevoerd naar aanleiding van de aanleg van een ondergrondse parkeergarage onder het administratief centrum.⁶ Dit onderzoek werd uitgevoerd van juli 1989 tot januari 1990 en gepubliceerd door Alain Vanderhoeven, Geert Vynckier en Patrick Vynckier. Het opgegraven terrein besloeg een oppervlakte van 1200m² (ca.30 x 40m) ; het onderzoek leverde een inzicht in de stratigrafische opbouw van het terrein en het sporenbestand op, dat in te delen was in vijf grote perioden:

- Periode 1: ouder dan de laat-Augusteïsche en Tiberische tijd: één enkele rij paalkuilen.
- Periode 1B: laat-Augusteïsche en Tiberische tijd: tweeschepig woonstalhuis in Alphen-Ekerenstijl (houtbouw).
- Periode 2: Claudische periode en brandlaag uit 69/70: luxueuze woning (houtbouw).
- Periode 3: laatste kwart van de 1ste eeuw en 2e brandlaag na midden 2e eeuw: luxueus ingerichte stadswoning (steenbouw)
- Periode 4: 2^e helft 2^e eeuw en 3^e eeuw: tweede luxueus ingerichte stadswoning (steenbouw)

2. Het archeologisch onderzoek

2.1 Doelstelling

Het doel van deze prospectie was de stratigrafie van het terrein en de eventuele aanwezigheid van archeologische sporen na te gaan onder de bestaande ondergrondse parking. Conform de bijzondere voorwaarden opgelegd door Ruimte en Erfgoed diende het gebied geëvalueerd te worden door middel van de aanleg van twee proefputten.

2.2 Verloop

Voorafgaandelijk aan het archeologisch onderzoek werd bij Ruimte en Erfgoed een vergunning aangevraagd voor een prospectie met ingreep in de bodem en het gebruik van een metaaldetector. Deze vergunning, met dossiernummer 2011/147, werd in mei 2011 afgeleverd op naam van Elke Wesemael.

Het onderzoek, in opdracht van Pantelis Group nv, werd uitgevoerd door Elke Wesemael, Natasja De Winter en Pakize Ercoskun. Elke Wesemael was projectverantwoordelijke. De bouwheer zelf zorgde voor de uitvoering van het snijden van het beton op de twee locaties van de proefputten. Het onderzoek vond plaats op 25 mei 2011.

2.3 Methodiek

Conform de bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor prospectie met ingreep in de bodem werd aan de oostelijke en westelijke zijde van de parking een proefput van 4 m² (2x2m) aangelegd. In samenspraak met de erfgoedconsulent werd beslist om de proefputten zodanig te positioneren dat een veilige afstand van de muren van de parkeergarage behouden werd. Op de locaties van de proefputten werd door de bouwheer de

⁶ Alain Vanderhoeven, Geert Vynckier en Patrick Vynckier, Het oudheidkundig bodemonderzoek aan de Hondsstraat te Tongeren (prov. Limburg). Interimverslag 1989, in: Archeologie in Vlaanderen II-1992, 65-88.

betonnen vloer van de garage uitgezaagd. Dit leverde twee oppervlakken van 4m² die archeologisch onderzocht konden worden.

Deze twee proefputten werden manueel opgeschoond, gefotografeerd, beschreven en manueel ingetekend op schaal 1:20. Beide putten werden gescreeend op metalen vondsten met een metaaldetector.

Bij de uitwerking van het onderzoek werd een databank opgesteld met een fotolijst, sporenlijst en vondstenlijst. De veldtekening en dagrapporten werden gedigitaliseerd. Tot slot werd een basisrapport opgesteld met onze bevindingen.

3. Onderzoeksresultaten

3.1 Gaafheid van het terrein

Het onderzoeksgebied bevindt zich in een ondergrondse parkeergarage, die begin jaren '90 werd aangelegd. Gezien de diepte waarop deze werd uitgegraven, konden mogelijk de oudste archeologische lagen en kuilen van de Romeinse stad bewaard zijn gebleven.

Na het uitzagen van de betonvloer moest eerst een laag verhard bouwpuin verwijderd worden vooraleer het te onderzoeken vlak archeologisch leesbaar werd.

3.2 De archeologische sporen en vondsten

Proefput 1 wordt diagonaal door midden gedeeld door een noord-zuid verlopende afijning. In de westelijke helft bevindt zich een compact lichtgeel leempakket met grijze vlekken. In de oostelijke helft bevindt zich een donkergeel zandpakket (de natuurlijke C-horizont). In deze lagen werd geen bijmenging of vondsten aangetroffen. Gezien de afwezigheid van vondsten of bijmenging en de beperkte omvang van de vrijgelegde oppervlakte is het moeilijk om met zekerheid te stellen dat het hier om archeologische sporen gaat, al laat de duidelijk aflijning dit wel vermoeden. Mogelijk bevindt zich aan de westzijde de lemige vulling van een structuur die uitgegraven werd in het zand (Fig. 7).

Fig.7: Vlak Proefput1 (foto's ARON bvba)

Proefput 2 bevat verschillende sporen die op basis van de aanlegvondsten in de Romeinse periode kunnen gedateerd worden. Het gaat vermoedelijk om een beerput, een paalkuil en twee kuilen, sporen die diep genoeg waren uitgegraven om op deze diepte archeologisch leesbaar te blijven. De bodem die zich tussen deze sporen bevindt is een lichtgrijze zandleembodem (Fig.8). Deze kunnen we interpreteren als een uitlogingshorizont. In deze proefput werd dus bijna het niveau van de C-horizont bereikt. Aan de oppervlakte van de proefput werden nog drie panfragmenten, een stukje van een dolium, een stukje van een amfoor en 2 stukjes bot gevonden.

Met de locatie van het onderzoeksgebied in acht genomen, zouden deze sporen kunnen wijzen op een cluster van beerputten of afvalkuilen, zoals gewoonlijk achter de woonstructuren van een *insula* te vinden is. Deze kuilen oversnijden elkaar vaak en de samenstelling wijst ook op een dergelijke interpretatie. Gezien de ligging van de parkeergarage geprojecteerd op het plan van Romeins Tongeren is dergelijke zone met beerputten en kuilen achter de woonhuizen inderdaad op deze plek te verwachten.

Fig.8: Vlak Proefput 2 (foto's ARON bvba).

3.3 Conclusie

Op 25 mei 2011 werden door ARON bvba twee proefputten aangelegd in de ondergrondse parkeergarage in de Hondstraat. Doel van dit onderzoek was vast te stellen of onder de bodemplaat nog archeologische sporen bewaard waren gebleven. Uit het onderzoek is gebleken dat zich op dit niveau nog wel degelijk Romeinse sporen bevinden.

Het gaat met zekerheid om de resten van kuilen en beerputten die tijdens honderden jaren van bewoning achter de bebouwing centraal in de Romeinse *insula* werden aangelegd. Mogelijk zien we in de oostelijke proefput ook nog een restant van het oudste loopvlak⁷.

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek wordt voor het onderzoeksgebied een vervolgonderzoek geadviseerd. Hierin kan nu rekening gehouden worden met de vaststelling dat na het

⁷ Hierboven 'periode 1' genaamd.

wegnemen van de betonplaat de zone van de parkeergarage onderzocht zal moeten worden door middel van één vlak vlakgraving, en aanvullend met het maken van de coupes door de diepe kuilen en beerputten. De zone die voor het vervolgonderzoek in aanmerking komt omslaat de volledige oppervlakte van de parkeergarage.

Bovenstaande aanbevelingen dienen louter ter advisering van het bevoegd gezag zijnde de afdeling Ruimte en Erfgoed Vlaanderen van het Agentschap Ruimtelijke Ordening. Een definitieve beslissing tot het al of niet uitvoeren van een vervolgonderzoek ligt dan ook bij dit bevoegd gezag.

Indien U hierover nog vragen heeft, kan u steeds contact opnemen met de bevoegde erfgoedconsulente van het Agentschap Ruimte en Erfgoed, buitendienst Limburg, Ingrid Vanderhoydonck.

Koningin Astridlaan 50 bus 1
3500 Hasselt
tel. 011/74.21.18
gsm 0473/943.928
Ingrid.vanderhoydonck@rwo.vlaanderen.be

Bijlage 1:

Administratieve gegevens

Administratieve gegevens

Projectcode:	TO-11-HO1
Opdrachtgever:	Pantelis Group nv. Rootenstraat 15 Bus 11 3600 Genk
Opdrachtgevende overheid:	Agentschap Ruimte en Erfgoed, Onroerend Erfgoed Vlaanderen
Dossiernummer vergunning:	2011/147
Vergunninghouder:	Elke Wesemael
Aard van het onderzoek:	Prospectie met ingreep in de bodem
Begin vergunning:	2/5/2011
Einde vergunning:	Einde der werken
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Tongeren
Deelgemeente:	Tongeren
Adres:	Hondsstraat 1
Kadastrale gegevens:	Afdeling 1, sectie C, 785R, 785S
Coördinaten:	X : 227149, Y: 163847
Totale oppervlakte:	6a
Te onderzoeken:	8m ²
Bodem:	OB
Archeologisch depot:	Stad Tongeren, dienst stadsarcheologie Maastrichterstraat 10 3700 Tongeren.

Bijlage 2:

Lijst met afkortingen

Kleur:

Blauw	BL
Bruin	BR
Donker (kleur)	DO
Geel	GE
Gevlekt	VL
Grijs	GR
Groen	GRO
Leemkleurig	LE
Licht (kleur)	LI
Mergelkleur	ME
Oranje	OR
Paars	PA
Roest(kleurig)	ROE
Rood	RO
Wit	WI
Zwart	ZW

Samenstelling:

Baksteen	Ba
Breuksteen	Bs
Grind	Gr
Hout	Ho
Houtskool	Hk
Kalk	Ka
Kalksteen	Ks
Kei	Kei
Kiezel	Kz
Klei	Kl
Leem	Le
Leisteen	Lei
Mergel	Me
Moederbodem	Moe
Mortel	Mo
Natuursteen	Ns
Dakpan	Dp
Silex	Si
Slak	Sl
Steenkool	Sk
Verbrand	Vb
Zand	Za
Zandsteen	Zs
Zavel	Zv
IJzeroxide	Fe
Fosfaat (groene band)	Ff
Mangaan	Mn

Hoeveelheid:

Zeer weinig	zw
Weinig	w
Matig	m
Veel	v
Zeer veel	zv

Periodes:

Bronstijd	BRONS
- Vroege Bronstijd	BRONSV
- Midden Bronstijd	BRONSM
- Late Bronstijd	BRONSL
IJzertijd	IJZ
- Vroege IJzertijd	IJZV
- Midden IJzertijd	IJZM
- Late IJzertijd	IJZL
Romeins	ROM
- Vroeg Romeins	ROMV
- Midden Romeins	ROMM
- Laat Romeins	ROML
Middeleeuwen	MID
- Vroege Middeleeuwen	MIDV
- Volle Middeleeuwen	MIDH
- Late Middeleeuwen	MIDL
- Post Middeleeuwen	MIDP

Materiaalcategorie:

Glas	GL
Keramiek	AW
Metaal	MET
Mortel	MOR
Organisch	ORG
Pleisterwerk	PLW
Terracotta	TC
Steen	ST

Aardewerk:

Dikwandig (ROM)	DW
Dikwandig amfoor (ROM)	AM
Dikwandig dolium (ROM)	DO
Dikwandig wrijfschaal (ROM)	MO
Gebronsd (ROM)	GB
Geglazuurd (MID)	+ GL
Geverfd (ROM)	GV
Gladwandig (ROM)	GW
Grijsbakkend (MID)	GRIJS
Handgevormd	HA
Kurkwaar	KU
Maaslands witbakkend (MID)	MAASL
Maaslands roodbakkend (MID)	MAASL2
Pompejaans rood (ROM)	PR
Porselein	PORS
Protosteengoed (MID)	PSTG
Roodbakkend (MID)	ROOD
Roodbeschilderd (MID)	RBESCH
Ruwwandig (ROM)	RW
Steengoed (MID)	STG
Terra nigra (ROM)	TN
Terra rubra (ROM)	TR
Terra sigillata (ROM)	TS
Waaslands (ROM)	WGR
Waaslands rood (ROM)	WRD
Witbakkend (MIDP)	WIT

Bijlage 3:

Sporenlijst

Spoornr	Laag	Werkput	Vlak	Gecoupeerd	Soort	Beschrijving	Vorm	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties	Gerel vondstnr	Opmerking
001	0	2	1	Nee	Beerput	ROM beerput met twee randlaagjes	Onregelmatig	DOBR + DOGR (randlaagjes ZW+DOBR)	Hk, Kei, Si+Pa	/	/	/	grenst aan S2	/	/
002	0	2	1	Nee	Paalkuil	paalkuil leunt tegen beerput aan	Onregelmatig	GEBR	Hk, Vb Le, Le	/	/	/	grenst aan S1	/	Mogelijk Romeins
003	0	2	1	Nee	Laag	gedeeltelijk parallel aan O-putwand	Rechthoek	GEGR VL	ZaLe	N-Z	/	/	oversneden door S4	/	/
004	0	2	1	Nee	Kuil	ten Z vd put	Onregelmatig	DOBR - GE VL	Vb Le, Kei, St, BOT, Si, Pa	/	/	/	grenst aan S5, oversnijdt S3	/	Mogelijk Romeins
005	0	2	1	Nee	Kuil	ten W vd put	Onregelmatig	DOGR-BR VL	z v Si	N-Z	/	/	grenst aan S4 en S1	/	mogelijk Romeins

Bijlage 4:

Vondstenlijst

Vondstnr	Volgnr	Werkput	Vlak	Spoor	Mat	Soort	Aantal	Fragm	Vorm	Begin	Einde	Opmerkingen
1	/	2	1	/	BA	Dakpan	1	/	ONR	ROM	ROM	Oppervlaktevondst uit Proefput 2
2	/	2	1	/	BA	Dakpan	1	/	ONR	ROM	ROM	Oppervlaktevondst uit Proefput 2
3	/	2	1	/	BA	Dakpan	1	/	ONR	ROM	ROM	Oppervlaktevondst uit Proefput 2
4	/	2	1	/	AW	Amfoor	1	/	ONR	ROM	ROM	Oppervlaktevondst uit Proefput 2
5	/	2	1	/	AW	Dolium	1	/	ONR	ROM	ROM	Oppervlaktevondst uit Proefput 2
6	/	2	1	/	BOT	/	2	/	/	/	/	Oppervlaktevondst uit Proefput 2

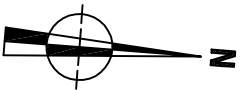
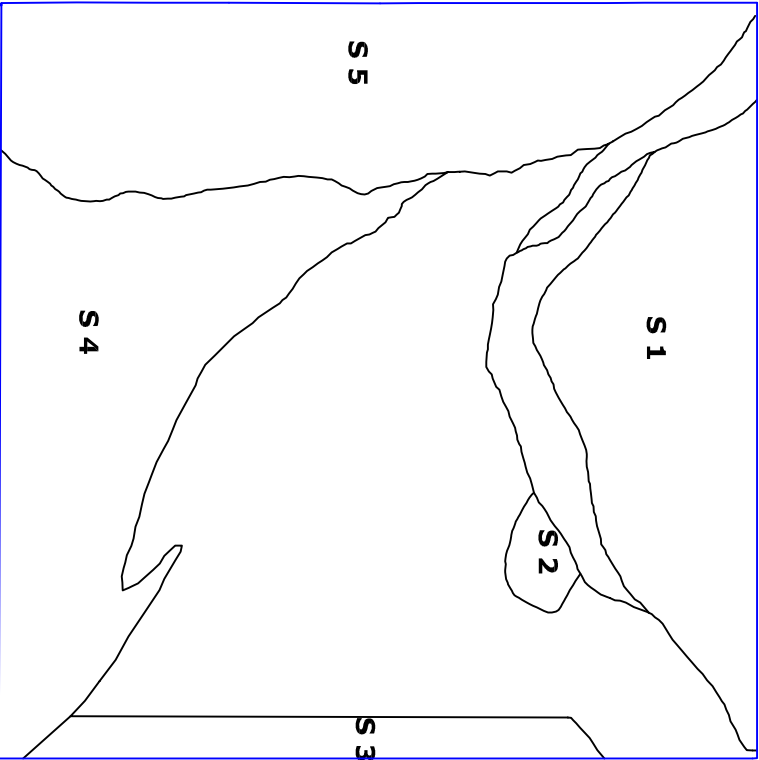
Bijlage 5:

Fotolijst

DSC-nummer	Soort opname	Spoornummer	Beschrijving	Genomen uit	Opmerkingen
003	Overzicht	/	proefput1	N	/
004	Overzicht	/	proefput1	N	/
005	Overzicht	/	proefput1	N	/
006	Overzicht	/	proefput1	N	/
007	Overzicht	/	proefput1	W	/
008	Overzicht	/	proefput1	W	/
009	Overzicht	/	proefput1	W	/
010	Overzicht	/	proefput1	W	/
011	Overzicht	/	proefput1	W	/
012	Overzicht	/	proefput1	W	/
013	Overzicht	/	proefput1	Z	/
014	Overzicht	/	proefput1	Z	/
015	Overzicht	/	proefput1	Z	/
016	Overzicht	/	proefput1	Z	/
017	Overzicht	/	proefput2	Z	/
018	Overzicht	/	proefput2	Z	/
019	Overzicht	/	proefput2	Z	/
020	Overzicht	/	proefput2	Z	/
021	Overzicht	/	proefput2	Z	/
022	Overzicht	/	proefput2	Z	/
023	Overzicht	/	proefput2	w	/
024	Overzicht	/	proefput2	NO	/
025	Overzicht	/	proefput2	NO	/
026	Overzicht	/	proefput2	NO	/
027	Overzicht	/	proefput2	NO	/
028	Overzicht	/	proefput2	N	/
029	Overzicht	/	proefput2	N	/
030	Overzicht	/	proefput2	N	/

Bijlage 6:

Plan: proefput 2

Legende

S 4

Spoornummer

Proefput

Spoorontrek

Onderwerp

TONGEREN
HONDSTRAAT

Proefput 2

Valdekening

Datum

ARON bv/ba
Mei 2011

Schaal

TO-11-HO1

1 : 20

